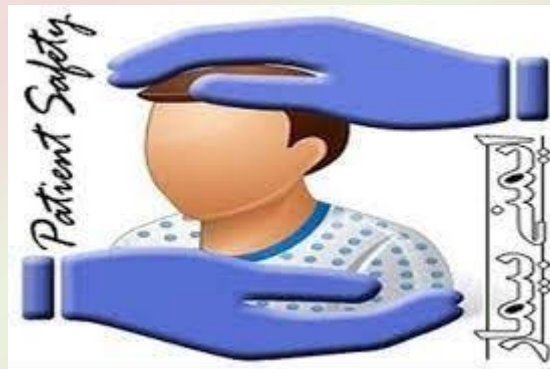

ایمنی بیمار چیست و چرا اهمیت دارد؟

ایمنی بیمار یک دغدغه جهانی در زمینه سلامت است که بیماران را در تمامی عرصه های خدمات سلامت در کلیه کشورهای جهان اعم از توسعه یافته یا در حال توسعه، متأثر می سازد. مطالعات پژوهشی نشان داده اند که به طور متوسط حدود ۱۰٪ از تمام موارد بستری، بیماران به درجات مختلف دچار آسیب می شوند و این در حالی است که برآورد می گردد که تا ۷۵٪ از این خطاها قابل پیشگیری می باشند. مراقبت و خدمات درمانی غیر ایمن علاوه بر تحمیل رنج به انسان، هزینه اقتصادی سنگین نیز به بار می آورند. در واقع چنین تخمین زده می شود که بین ۵٪ تا ۱۰٪ هزینه های مربوط به سلامت ناشی از خدمات بالینی غیر ایمن می باشد که منجر به آسیب بیماران می گردد. در این میان سهم نارسایی سیستم ها و روال ها بیش از نقش افراد است.

به دلیل اهمیت موضوع ایمنی بیمار، برنامه بیمارستان دوستدار ایمنی که یک پروژه سازمان جهانی بهداشت است و هدف آن کمک به مؤسسات درمانی برای شروع یک برنامه جامع ایمنی بیمار در کشورها می باشد، در حال اجرا می باشد. در همین راستا دفتر مدیریتانه شرقی سازمان جهانی بهداشت، برنامه بیمارستانهای دوستدار ایمنی بیمار را بر اساس استانداردهایی آغاز نموده است. استانداردهای ایمنی بیمار مجموعه ای از الزامات هستند که برای اجرای ایمنی بیمار در سطح بیمارستان حیاتی می باشند. استانداردها در سه سطح تعریف شده اند ۱- استانداردهای الزامی که برای به رسمیت شناخته شدن بیمارستان به عنوان بیمارستان دوستدار ایمنی بیمار ضروری است به صورت ۱۰۰ درصد تحقق یابند. ۲- استانداردهای اساسی شامل حداقل استانداردهایی هستند که بیمارستان باید برای ایمنی بیمار از آن تبعیت کند. استانداردهای اساسی جهت محک زنی داخلی برای مستند نمودن میزان پیشرفت در طی زمان حائز اهمیت می باشد. استانداردهای پیشرفته الزاماتی هستند که بیمارستان باید بسته به ظرفیت و منابع خود در جهت دستیابی به آن ها به منظور تقویت خدمات ایمن اقدام نماید.

از سال ۱۳۸۹ تا کنون وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ایران نیز درصدد اجرای طرح ایمنی بیمار برآمده و بیمارستان آیت الله طالقانی جزء ده بیمارستانی است که از سال ۱۳۸۹ استانداردهای ایمنی بیمار را در بیمارستان اجرایی نموده است.

تعریف ایمنی بیمار:

ایمنی بیمار، به معنای رهایی از هرگونه صدمات تصادفی نشأت گرفته از مراقبت‌های سلامت، می‌باشد.

تعریف ایمنی بیمار از نظر WHO:

به گفته‌ی سازمان جهانی بهداشت، ایمنی بیمار، عبارت است از عدم وجود آسیب‌های قابل پیشگیری و همچنین کاهش خطر آسیب‌های بی‌مورد مرتبط با مراقبت‌های سلامت، به کمترین حد قابل قبول.

منظور از "کمترین حد قابل قبول"، میزان خطری است که بیمار باید در مقایسه با خطر ناشی از عدم درمان و یا استفاده از روش‌های درمانی دیگر، متحمل شود و این "کمترین حد"، با توجه به دانش فعلی، منابع موجود و بستری که در قالب آن، مراقبت‌های سلامت ارائه می‌شود، مشخص می‌گردد.

اهداف ایمنی بیمار

ایمنی بیمار، به دنبال پیشگیری و کاهش خطرات، خطاها و آسیب‌هایی است که در حین ارائه‌ی خدمات سلامت، برای بیماران ایجاد می‌شود. اساس ایمنی بیمار، بهبود مداوم بر پایه‌ی یادگیری از خطاها و وقایع ناگوار می‌باشد.

سازمانی جهانی بهداشت به منظور اجرایی نمودن طرح ایمنی بیمار با ۹ چالش مواجه و برای هر یک راه حلی در نظر گرفت

که به " ۹ راه حل ایمنی بیمار " یا 9 solutions معروف می‌باشد.

۱. شناسایی صحیح بیماران (Patient Identification)

۲. توجه به داروهای با نام و تلفظ مشابه (Look-alike, sound-alike medication names; LASA)

۳. انجام تلفیق دارویی و تضمین صحت دارویی در فرآیند انتقال خدمت (Medication Reconciliation; assuring medication accuracy at transitions in care)

۴. تحویل و تحول صحیح بیمار (Communication During Patient Hand-Overs)

۵. اجتناب از اتصالات نادرست کاتترها و لوله‌ها (Avoiding Catheter and Tubing Misconnections)

۶. جراحی ایمن (Performance of Correct Procedure At Correct Body Site; Safe Surgery)

۷. کنترل عفونتهای بیمارستانی (Improved hand hygiene to prevent health care-associated infection)

۸. انجام تزریقات ایمن (Single Use of Injection Devices; Safe Injection)

۹. کنترل محلولهای الکترولیت با غلظت (Control of Concentrated Electrolyte Solutions)